

Spor Yönetimi Araştırmalarında Kuramın Önemi

Ebru Güzel Kuyucu¹

Nurettin Göksu Çini²

Özet

Teori, spor endüstrisinde fenomenler hakkında bilinen bilgi ve anlayış üretme çabalarının temelini oluşturmaktadır. Literatür incelendiğinde, bilim insanlarının teoriyi ve onun spor yönetimi bilimindeki yerini eleştirel bir şekilde incelemediği fark edilmiştir. Buradan hareketle bu çalışma, spor yönetimi alanındaki araştırmalarda teorilerin önemi, uygulanması ve gelişimi hakkında fikir üretmek ve bilgi sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. İyi teori sadece tarif etmez, aynı zamanda olayları açıklar ve bir temel oluşturur. Bu nedenle, spor yönetimi gibi temelde uygulamalı bir alanda, bilgi birikiminin teoriye dayalı ve teori inşa eden araştırmalardan türetilmesi önemlidir. Teori geliştirmek, bir araştırmacının giriştiği en zorlu görevlerden biri olabilir, ancak aynı zamanda canlandırıcı, entelektüel olarak teşvik edicidir ve başka türlü mümkün olmayan keşiflere ulaşma potansiyeli sağlamaktadır. Araştırmacılar olarak, açıklayabilmek, tahmin edebilmek ve nihayetinde kontrol edebilmek için araştırma yapıyoruz; bu nedenle, araştırmalarımız iyi bir teori üzerine kurulması önemlidir. Araştırmanın, uygulamanın ve öğrenimin, spor girişiminin açıklanmasına, tahminine ve etkili yönetimine rehberlik eden iyi bir teoriye dayandırılması aynı derecede önemlidir. Bu sebeple çalışma da alandaki araştırmacıların, diğer disiplinlerden teori ödünç almak, uyarlamak ve genişletmek ya da spor yönetimi içinde alanla ilgili yeni teori oluşturmak olsun, araştırma yoluyla teoriye nasıl yatırım yapabileceğimize odaklanılmıştır.

Giriş

Bilim; toplumlar tarafından kabul görmüş bilimsel prensiplere dayalı olarak doğal veya tasarlanan olaylar hakkında varsayımda bulunmak, fiziksel evreni ve doğayı anlamaktır (Baker ve Piburn, 1997; Gürses, 2005). Bilimi anlamak için, bilimsel bilgi ve yöntemlerin bilim insanları tarafından kullanılan

1 Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, eguzelkuyucu@gmail.com, Orcid: 0000-0002-8792-3072

2 Kırıkkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, goksu.cini@gmail.com, Orcid: 0000-0001-8966-9285

kavramlar, yasalar, kuramlar ve deneysel etkinliklere ihtiyaç duyulmaktadır (Ryder ve ark., 1999). Bilimin doğası kavramı, bilim uygulaması, düzenlemeleri, bilimsel süreçlerden (kuram, yasa vb.) meydana gelmektedir (NRC, 1996; Baker ve Piburn, 1997).

Ryder ve diğ. (1999) bilimin doğasını, bilim insanların çalışmasını oluşturan verileri nasıl topladığını, nasıl açıkladığı ve nasıl yorumladığını açıklamaktadır. Bilimin amacı olay ve olgularla ilgili ilişkileri anlamak, genellemek ve sonrasında yasa ve kuramları ortaya çıkarmaktır. Literatür incelendiğinde git gide artan teoriye dayandırılmayan bilimsel araştırmalar, kuramsal çerçeve oluşturulmayan araştırma biçimleri, bilim insanlarını bilginin geçerliliği hakkında düşündürmektedir (Yener, 2018). Popper (1963) kurama dayandırılmayan hiçbir bilginin geçerlilik ve güvenilirliğinin olmayacağını belirtmektedir.

Kuram, bilimsel çalışmalarda 2 değişken arasındaki ilişkinin olabileceği varsayımına dayandırılan ve literatürdeki araştırmalar ile desteklenen bilim temelli açıklamalar şeklinde ifade edilmektedir (Feigl, 1951).

Corvellec, 2013 göre kuramlar bilimsel olarak 3 temel işleve dayanmaktadır;

- Var olan gerçekliğin açıklanması sağlar,
- Bilinmeyen hakkında varsayım üretir ve tahmin edilmesine olanak sağlar,
- Kuramlar güncel gerçeklerin geçerliliğini tanımlar.

Kuram Nedir?

Bilimsel açıdan kuram; yasalar, gerçeklikler, bilimsel öngörüler, çıkarımlar ve test edilen hipotezleri içeren doğanın veya fiziki evrenin belli başlı bölümlerini tanımlama gücüne sahip, güçlü düzeyde desteklenmiş önermelerdir (NRC, 1998).

Farklı bir tanıma göre kuram, sitemli gözlemler sonucunda belirli kanıtlar ile tanımlanmış olay ve olgulara neden olan davranışların sebebini açıklayan, güncel bilimsel çalışmalar için sorular oluşturma ve geliştirebilme potansiyeli sağlayan detaylı önermeler olarak tanımlanmıştır (Taşkın, 2006).

Lawson'a (1995) göre ise kuram, birbiriyle ilişkili olgulardan (teori, yasalar, hipotezler vb.) oluşan genel bir önermedir.

Kuramın bilimin içerisindeki temel işlevi iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi anlamak ve tanımlamaktır. Bilimin misyonunun, evrendeki

gerçekliği ortaya çıkarmak olduğu düşünülürse, kuram da evrende yer alan ilişkileri açıklamayı sağlamaktadır (Popper, 1963). Araştırmacı tarafından belirlenmiş probleme ilişkin değişkenler arasında ilişkiyi açıklamayı sağlayan kuram aynı zamanda araştırmacıya çalışma süresi boyunca rehber olur (Mintzberg, 1989).

Kuramlar bilimsel çalışmaların model oluşturulmasında ve bulguları yorumlama aşamasına katkı sağlayan araştırma sürecinin önemli bir bölümü olarak düşünülebilir. Kuramlar bu açıdan bakıldığında araştırmacılara aşağıdaki hususlarda katkı sağlamaktadır (Abend, 2008);

- Kuramlar araştırma yapan kişiye çalışmayı tasarlarken ne tarafa yönleneceği, nereye odaklanması gerektiğini ve nasıl düşünceğini gösterir.
- Araştırma problemi ve kuram içerisinde yer alan önerilerle ilişki kurulmasını sağlar
- Çalışmaların bilimsel açıdan literatür ile ilişki kurulmasını sağlayarak araştırmacının geçerliliğini sağlar
- Kuramlar bilimsel çalışmaya bir çerçeve oluşturduğu için araştırma alanının sınıflandırılmasına olanak tanır.
- Değişkenler arasındaki ilişkiyi tanımlarken kuram sayesinde tek yönlü bir ilişki değil tüm ilişkilerin ayrı ayrı ele alınmasını sağlar.
- Kuramlar araştırma problemini tanımlarken ortaya çıkan zorlukları ortadan kaldırır ve problemi çözümlene noktasında destek sağlar.
- Kuramlar gerçekler ve zihinsel süreçle ilgili ilişki kurmak için model sunar.
- Kuramlar davranışları ve mevcut çevreyi kolay anlamamıza olanak sağlarken, aynı zamanda araştırma modeli oluşturmayı kolay hale getirir.
- Kuramlar sabit değildir gözlem ve araştırmalar ile değişebilir çürütülebilir ve revize olabilir.

Araştırmacılar varsayımları ile oluşturdukları hipotezleri kuramlara dayandırarak çalışmalarını biçimlendirir. Kuramlar araştırma modeline bilimsel yönden dayanak oluşturur. Kuramlar değişkenler arasında varsayılan ilişkileri veya değişkenlere arasındaki etkileşimi tanımlayarak önem sağlar. Araştırmacılar kuramlara dayandırarak yaptıkları araştırmaları ile elde ettikleri bulguları desteklediğinde kuramlara geçerlilik sağlar. Bilimsel kuramlar ile meydana getirilen bilimsel araştırma süreci sonrasında elde edilen bulguların kuramın önerileriyle karşılaştırılması gerekmektedir (Corvellec, 2013).

Kuramların İşlevleri

- Kuramın en temel işlevlerinden biri araştırmayı, geniş bir varsayım yerine daha dar gözlem ve test sahası sunar. Bu sayede araştırmacının detayı artır ve belirlenen koşullara göre geçerliliği yükselir.
- Bilginin ve yaklaşımların sınıflandırılmasını sağlar. Konu ve kavramların aralarındaki ilişkileri tanımlamaya, açıklamaya ve belirli başlıkları altında gruplandırılmasını sağlar.
- Araştırma da değişkenler arasında varsayılan ilişkileri modelleştirerek araştırmacılara ve okuyuculara özet şeklinde sunar.
- Değişkenler arasında varsayılan ilişki ve etkileşimleri tahmin etmeyi sağlar. Kuramlar araştırmacılar için bilinenden bilinmeyene doğru önemli rehberlik sağlar.
- Bilinmeyen ya da keşfedilmemiş ilişkilerin modellemesine yönelik varsayım oluşturulmasını sağlamaktır.
- Kavram ve değişkenlerle ilgili eksik bilgiler tanımlayıcı kuramlar sayesinde tahmin edilebilir (Yener, 2018).

Bilimsel Araştırma Sürecinde Kuramın Önemi

Kuramlar değişkenler arasında oluşan neden-sonuç ilişkisini açıklamaktadır (Bryman, 2008). Sim ve Wright, (2000)'e göre bilimsel araştırma sürecinde araştırmacının amaçlarından birisi de kuramın farklı şekil ve koşullarda geçerli olup olmadığını test edip kuramsal bilginin zenginleştirilmesidir. Kuramın oluşturulması gözlem ve deneyler ile başlayarak bulguların tanımlanması süreciyle devam etmektedir. Kavramlar arasındaki ilişkilerin öncesinde açıklanmış olması yeni bir kuramın başlangıcı olarak kabul edilebilir.

Gözlemler ve testler sonrasında oluşturulan 'neden-sonuç ilişkileri' gruplandırıp şemalarla ifade edilir. Şemalar oluşturulan ve gruplandırılan bu ilişki tanımlamaları farklı şartlarda tekrar araştırılıp geçerliliği sağlanmış olur. Geçerliliği çeşitli çalışmalar ile desteklenen bu önermeler kuram olarak ifade edilir ve gelecekte yapılacak çalışmalarda kullanılabilir (Fawcett ve Downs, 1986). Herhangi bir kurama dayanarak şekillendirilen çalışmalarda bilimsel araştırma süreci problemin tanımlanması ile başlar. Problem tanımlandıktan sonra ilgili literatür araştırması yapılarak araştırma soruları oluşturulur.

Literatür taramasında probleme ilişkin nesne, olgu ve kavramlar hakkındaki detaylı bilgi araştırmacının probleme uygun kuramlara ulaşmasını ve kullanmasını sağlar. Araştırmacılar literatür incelemesinde problemin tanımına uygun bir kuramı bulduklarında konu ve kavramlar arasındaki ilişkiyi

tanımlayabilmek için bu kuramı kullanabilir. Ancak araştırmacılar literatür incelemesinde konu ve kavramları tanımlayan kuram bulamazlar ise, kendi kuramına ilişkin hipotezler oluştururlar. Bu süreç boyunca araştırmacılar kurama bağlı olarak belirli çerçevede problemin değişkenleri arasındaki ilişkiyi açıklayan hipotezleri oluştur ve sonrasında araştırma bölgesini, örnekleme, veri toplama araçlarını, yöntem gibi faktörleri belirlemiş olurlar. Bu nedenle kurama dayalı olmayan (kuramsız) bir araştırma modeli düşünülemez. Kurama dayalı bir araştırma modeli sonucunda elde edilen bulgular ile kuramlar desteklenir ve geçerlilik artar (Scherpenzeel ve Saris, 1997).

Spor Yönetiminde Teori Geliştirme

Teori, ‘olguların nasıl, ne zaman, neden ve hangi koşullar altında gerçekleştiğini açıklayan yapıların ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerinin bir ifadesini’ temsil eder (Cunningham, 2013). Bu yapılar, kolaylıkla gözlemlenemeyen psikolojik, ekonomik veya sosyal olguları temsil eden yaklaşık birimler (Bacharach, 1989) olarak düşünüebiliriz. Örnekler arasında derin düzeyde çeşitlilik, işyeri yaratıcılığı, kapsayıcı bir organizasyonel iklim ve benzerleri yer almaktadır. Teorisyenler, yapıların birbirleriyle nasıl ilişkili olduğunu belirlemeye yardımcı olmak için önermeler kullanırlar. Örneğin, çalışma ortamı kapsayıcı olarak ele alındığında, çalışan çeşitliliğin iş yeri yaratıcılığıyla olumlu bir şekilde ilişkili olmasını bekleyebiliriz. Birçok yönden, yapılar teorisinin tanımlayıcı bileşenini sunarken, önermeler okuyucuya yapılar arasında nasıl ilişki kurduğunu söyler. Böylece teorisinin nasıldığını tatmin eder (Cunningham ve Melton, 2011).

Ancak bu alanda teori geliştirme üzerinde çalışan akademisyenler, iyi teorisinin bu unsurların ötesine geçerek neden, ne zaman ve hangi koşullar altında olduğunu önemini vurgulamıştır. Neden, teorisinin gerçekliğini temsil eder ve önermeler için altta yatan mantığı sağlar. Başkalarının neler olup bittiğini daha iyi anlayabilmesi için altta yatan mantığı sunarak fenomenin ortaya çıkma nedenini sağlar. Diğer durumlarda, neden tahmine yardımcı olur, böylece akademisyenlere çeşitli fenomenleri daha iyi anlama arayışlarında ve uygulayıcıların materyalleri uygulamalarına yardımcı olur (Van Knippenberg, 2011; Weick, 1989). Yukarıda belirtilen örneğimizden hareketle, farklı geçmişlere sahip bireylerin işyerine getirdiği farklı bakış açıları ve deneyimler nedeniyle çeşitliliğin yaratıcılığı olumlu yönde etkilemesi beklenebilir (Florida, 2012). İyi teori ayrıca bu ilişkilerin ne zaman ve hangi koşullar altında ortaya çıkabileceğine dair tahminler sunmaktadır. Bu tahminler sınır koşullarını ve kısıtlamaları temsil etmektedir (Bacharach, 1989; Whetten,

1989). Bağlam ve zaman, yapıların birbiriyle ilişkili olup olmadığını potansiyel olarak etkileyen önemli unsurlardır.

Spor yönetimi alanında farklı bir yaklaşım sunan (Chelladurai, 2013; Doherty, 2013; Fink, 2013) araştırmacılar teori geliştirme ve uygulama da tek bir en iyi yol olmadığını fikrini savunmaktadır. Ancak benimsedikleri farklı yaklaşımlara rağmen, ortaya çıkan ortak noktalar da vardır. İlk olarak, teorileştirmelerinin belirli bir konuya ilgi duymakla ve bu konuyla ilgili acil sorunlarla başladığını belirtmektedirler. Chelladurai, belirli bir fenomenin mevcut anlayışıyla yaşadığı gerilimlerden kaynaklandığını açıklar. Bazı durumlarda, belirli bir konu hakkındaki yaygın çağdaş düşünce, onun konuya ilişkin anlayışıyla örtüşmezken, diğer durumlarda, akademisyenler bir konu hakkında sentez yoluyla farklı görüşler sunulabilir. Bu sayede tek bir teorik modelde uzlaştırılabilir. Fink için teorileştirme, kendisini ilgilendiren konularla (örneğin, spordaki kadınlar) ve bu konuyla ilgili başka türlü ele alınmamış acil sorunlarla (örneğin, kadın sporunu pazarlamanın en etkili yolu) başlamıştır.

İkinci olarak, yazarlar daha karmaşık konu ve kavramları ele almak inceleme konusuna dikkat çekmiştir. Başka bir ifadeyle, mevcut bir teorik çerçeveye kademeli ayarlamaların (örneğin, yeni bir öncülün veya moderatörün eklenmesi) yeni sonuçlar elde etmek için önemli olduğunu vurgulamıştır. Aynı fikirde olan (Kilduff, 2006; Van Knippenberg, 2011) yazarlar da büyük ve karmaşık konuları anlama ve açıklama arzularına işaret etmektedir. Bu arzuları, çeşitlilik yönetimi stratejileri, spor organizasyonlarının açık sistem modelleri ve spor takımlarında liderlik gibi mevcut konular hakkında yeni teorik çerçevelerin ve düşünme yollarının geliştirilmesiyle sonuçlanmıştır.

Üçüncüsü, sporun benzersizliği, yazarların çoğuna teorik katkılarda bulunur. Chalip (2006) yılında yapmış olduğu çalışmasında spora özgü teorilere olan ihtiyacı vurgulamış ve bu alana katkı sağlayan akademisyenler ile ortak görüş sunmuştur. Spor yönetimi literatürüne güçlü bir teorik katkı yapmak için '*spor bağlamının*' yoğun bir şekilde herhangi bir çalışmaya dahil edilmesi gerektiğini savunmuştur (Fink, 2013). Gerçekten de, sporun benzersizliği, yazarların teorik ilerlemelerinin birçoğunda (Chelladurai ve Carron 1977) ve spor yönetimi alanını tanımlama (Chelladurai 1994) ve Doherty'nin çatışma ile ilgili çalışması (Kerwin, Doherty ve Harman, 2011) bir mihenk taşı olarak görülmektedir. Bu örneklerde yazarlar, sporda o bağlama özgü ve bazı durumlarda bilim adamlarının başka ortamlarda kuramlaştırdıklarının aksine olguları gözlemlemektedir; bu nedenle, spor ve onun benzersizliği, onların teorik argümanlarını yönlendirmeye hizmet etmiştir. Spora veya spor yönetimine odaklanmanın yanı sıra yazarların literatür incelemelerinde farklı disiplinlerde yer alan teorileri spora uyarladıkları görülmektedir.

Teoriler asla kanıtlanmasa da desteklenebilir veya çürütülebilir. Bu, bilim adamlarının onları incelemesine ve test etmesine, bir araya getirilen unsurları keşfetmesine ve teorinin deneysel olarak test edildiğinde kesinlikle doğru olmayan kısımlarını gözden geçirmesine veya ortadan kaldırmasına izin verecek şekilde tasarlanmaları gerektiği anlamına gelmektedir (Doherty, 2013). Teorilerin faydalı olması gerektiğini savunan akademisyenler, bilimsel girişime, eğitim deneyimine ve spor pratiğine değer katması gerektiğini belirtmişlerdir (Fink, 2013; Irwin ve Ryan, 2013). Teorinin akademik dünyadaki üstünlüğü tartışılmaz olduğudur. Bu, özellikle araştırma alanında geçerlidir. Yazarlar bunu ‘bilimin dayandığı temel’ (Cunningham, 2013, s. 2), ‘bilimin temel amacı’ (Kerlinger ve Lee, 2000) ve ‘bilimsel dünyamızın geçerliliği’ olarak tanımlamışlardır (Corley ve Gioia, 2011). Teori ideal olarak, bilim insanının araştırma sorularını ve hipotezlerini, bunların çalışma tasarımını, analitik yaklaşımı, sonuçların yorumlanmasını ve ulaşılan sonuçları desteklemektedir. Bu tür bağlantılar olmadığında çalışmanın etkisi ve nihai katkısı sorgulanmaktadır.

Son olarak, teoriler pratiği bilgilendirmeye yardımcı olabilir. Lewin (1952) yılında çalışmasında ünlü sözü ‘iyi bir teoriden daha pratik bir şey yoktur’ bu olasılıkları yakalar şeklindedir. Teorinin amacı fenomeni daha iyi anlamak ve tahmin etmekse, o zaman kesinlikle iyi teori pratiğe bilgi sağlayabilir ve vermelidir. Karşılıklılık da gerçekleşebilir, öyle ki, endüstri profesyonelleriyle etkileşim yoluyla, bilim adamları spor yönetimi alanındaki ihtiyaçları belirleyebilir ve uygulama anlayışlarını akademik uzmanlıklarıyla birleştirerek, bu eylemleri açıklamaya ve bilgilendirmeye yardımcı olacak teori geliştirebilir (Irwin ve Ryan, 2013).

Spor Yönetiminde Kuramın Önemi

Bu alandaki akademisyenler, kuramın bir akademik disiplin için çok önemli bir role hizmet ettiğini ve spor yönetiminin bir istisna olmadığını vurgulamaktadır. Doherty (2013) yaptığı çalışmada, “kuram, araştırmanın (araştırma sorularına rehberlik eder), uygulamanın (açıklama, tahmin ve kontrole yardımcı olur) ve öğretimin (öğrencilerin öğrenmesini ve anlamasını ve sonraki araştırma ve uygulamayı ilerletir) temeli olmalıdır” şeklinde ifade etmektedir.

Chalip (2006) “spor yönetildiğinde, sporla ilgili farklı kaygılar, odaklar veya prosedürler sunan bir şeyler olmalıdır. Durum böyle değilse, spor yönetiminin ayrı olarak tanımlanmış bir çalışma alanı olarak var olması için çok az neden vardır” vurgusu yapmıştır. Spor yönetimi alanında kuramlara dayalı sık kullanılan “türev model” ve daha az sıklıkla ele alınan “spor odak-

lı model” olmak üzere iki araştırma modeli olduğunu ifade etmiştir. Türev modelde Chalip, diğer disiplinlerden ödünç alınan teorilerin spor bağlamına uygulanabileceğini öne sürmüştür. Spor odaklı model ise, spordaki bir olgu başlangıç noktasıdır ve teori spor yönetimi literatürüne dayalı olarak inşa edilmektedir.

Teori, iyi bilimin dayandığı temel kayadır. İyi teorinin hem faydası vardır hem de test edilebilir (Bacharach, 1989; Van Knippenberg, 2011). Bu nedenle araştırmacılar, araştırma sorularını geliştirmek, yöntemlerini oluşturmak, verilerini analiz etmek, sonuçlarını yorumlamak ve sonuçlar çıkarmak için teoriyi kullanırlar. Bu bağlantı olmadan, araştırmacıların bilimsel anlayışları ilerletme yeteneği sorgulanır (Sutton ve Staw, 1995).

Costa (2005) yılında spor yönetimi liderleri ile yaptığı araştırmasında güçlü bir teorik temelin, özellikle teorinin yüksek fayda sağladığı durumlarda, başarılı araştırma çabaları için çok önemli olduğuna inandıklarını ifade ettiler. Shilbury ve Rentschler (2007) de dergi kalitesi analizlerinde teorinin önemine dikkat çekmiştir. Derginin teoriye katkısı arttıkça prestijinin de arttığını gözlemlenmiştir. Teori, araştırma alanında kesinlikle önemli bir rol oynarken, aynı zamanda eğitim içinde önemlidir. Spor yönetimi alanındaki (Cunningham, 2013; Taylor, Doherty ve McGraw, 2015) akademisyenler ders kitaplarındaki teori ile uygulama arasında bağlantı kurarak kendi çalışmalarında birçok model geliştirmiştir. Kuramın öğretime dahil edilmesi, öğrencilerin fenomenlerin tanımlayıcı farkındalığının ötesine geçerek etkinliklerin nasıl, neden ve ne zaman gerçekleştiğine dair daha derin bir anlayışa geçmelerine olanak tanır ve sonuç olarak, bu etkinlikleri etkilemek için dahil olabilecekleri eylemleri daha iyi anlarlar. Öğretim ayrıca akademisyenlerin daha iyi teori geliştirmesine yardımcı olabilir Chelladurai (2013).

Lewin (1952)’e göre teorinin spor yönetimiyle bağlantısı sadece bilim yoluyla olmadığı; ayrıca öğretim, hizmet ve uygulama hakkında bilgi verir. Bazı araştırmacılar, bu bağlantılara rağmen, hala oldukça büyük bir teori-pratik boşluğu olduğunu belirtmektedir (Rynes, Colbert ve Brown, 2002; Cohen, 2007; Rynes, Giluk ve Brown, 2007). Fink (2013) ve Irwin, Ryan (2013) alandaki bu boşluğu çözmek için birkaç yol sunmuştur. Araştırma, öğretim ve hizmet yoluyla endüstri profesyonelleriyle bağlantılar geliştirmeyi savunurlar. Kendilerinin ve başkalarının deneyimlerinden yararlanarak, karşılıklı yarar sağlayan araştırma girişimlerine dahil olmanın, araştırmacıların alanda meydana gelen yeni gelişmeleri ortaya çıkarmalarına ve uygulayıcıların yönetmek için teori ve bilimsel analizden etkili bir şekilde yararlanmasına nasıl yardımcı olabileceğini vurguluyorlar. Bu ilişki, teori-pratik uçurumunun temelinde olduğu düşünülen “bilgi transferi” ve “bilgi üretimi”

problemlerinin ele alınmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir (Sandberg ve Tsoukas, 2011).

Sonuç

Kuramlar, çeşitli fenomenlerin nasıl meydana geldiğini ve daha önemlisi ne zaman, nerede ve hangi koşullar altında olduğunu belirtmektedir. Düzenleyici ve aracı değişkenler de çalışılan konu üzerinde bu tür açıklamaları yapma fırsatı sağlayarak teorileri genişletmeye olanak sağlamaktadır (Cunningham, 2019). Bir akademik disiplinin gücü, başka bir disiplin tarafından kapsanmayan kendine özgü bilgi birikimidir. Bu bilgi birikimi, spor yönetimi gibi belirli bir alandaki çeşitli olguları açıklar; örneğin, kadınların spor endüstrisinde iş-yaşam dengesini nasıl sağladığı (Dixon ve Bruening, 2005) ve toplulukların neden mega spor etkinliklerine ev sahipliği yapmaya “yatırım yaptıkları” (Misener ve Mason, 2009).

Olguları açıklama yeteneği teoriye dayalıdır ve bu nedenle spor yönetimindeki bilgi birikimi teoriye dayalı ve teori inşa eden araştırmalardan türetilmelidir. Bu, spor yönetimine “ayrıt edici, bilimsel olarak titiz bir alan” olarak güvenilirlik sağlar (Corley ve Gioia, 2011). Bu nedenle spor yönetiminde sadece tanımlayan değil açıklayan iyi bir teori kullanmak ve geliştirmek, alanın gücü ve sürekli büyümesi için önemlidir. Ayrı bir bilgi bütünü oluşturan araştırma buna dayanır; etkili uygulama bunun etrafında döner ve anlamlı öğrenci öğrenimi bunu içerir (Doherty, 2013).

Araştırmacılar olarak, bir konu, kavram veya olguyu açıklayabilmek, tahmin edebilmek ve nihayetinde kontrol edebilmek için araştırmalar yapmaktayız. Bu nedenle, yaptığımız araştırmalar iyi bir teori üzerine kurulmalıdır. Araştırma soruları, ideal olarak, belirli bir spor bağlamında fenomenler hakkında bilinmeyen veya açıklanmayan şeylere dayalı olarak geliştirilmelidir. Açıklama, tahmin ve kontrol yeteneğini geliştirmek için değişkenler arasındaki ilişkileri tanımlamaya ve incelemeye yardımcı olmak için mevcut teorilerden yararlanmalıyız. Teorinin araştırmaya yaptığı bu katkının yanında, çabalarımız teoriye “zaten orada olanın ötesinde” yeni katkılar sağlamaktır (Van Knippenberg, 2011). Bu nedenle yeni bir değişkeni veya değişkenler arasında yeni bir ilişkiyi teorik temellere dayanarak incelemeyiz. Bu sayede, mevcut teoriyi genişletmeyi veya özellikle spor yönetimi ile ilgili olan ve aynı zamanda potansiyel olarak daha geniş uygulanabilirliğe sahip yeni teoriler üretilebilir. Spor yönetimi alanındaki araştırmalarda, teoriye nasıl yatırım yapabileceğimizi daha ayrıntılı olarak ele almamız gerekmektedir. Bu alandaki bilim insanlarının diğer disiplinlerden teorileri ne ölçüde ödünç aldıkları (ve uyarladıkları) ve hangi teorilerin ithal edilmesinin en muhtemel olduğunun

analizlerini içerebilir (Oswick ve ark., 2011); mikro teoriye güven (Sandberg ve Tsoukas, 2011) daha karmaşık çerçevelerin aksine; spor yönetiminde teori ve pratiğin yanlış hizalanması (Suddaby ve ark., 2011); ve spor yönetimi müfredatının teorik içeriği bunlardan sadece birkaçıdır. Kendini yansıtma büyüme için hayati önem taşır (Costa, 2005; Inglis, 2007) ve bu nedenle alanımıza nasıl yatırım yaptığımıza dikkat etmemiz önemlidir. Sonuç olarak spor yönetimi alanında daha önce çalışılmış konular üzerinde eklenebilecek farklı faktörlerin değişkenler arasındaki ilişkileri etkileyebileceği ortaya konularak, teorilerden yararlanılabilir ve teorilerin kapsamı genişletilebilir.

Kaynaklar

- Abend, G. (2008). The Meaning of Theory. *Sociological Theory* 26,: 173–199
- Bacharach, S. B. (1989). Organizational theories: Some criteria for evaluation. *Academy of management review*, 14(4), 496-515.
- Baker, D. R. ve Piburn, M. D. (1997). *Constructing science in middle and secondary school classrooms*. Needham Heights, MA: Allyn ve Bacon A Viacom Company.
- Bryman, A. (2008). Of Methods and Methodology. *Qualitative Research in Organizations and Management: An International Journal*, 3(2),159-168, <https://doi.org/10.1108/17465640810900568>
- Chalip, L. (2006). Toward a distinctive sport management discipline. *Journal of sport management*, 20(1), 1-21.
- Chelladurai, P. (2013). A personal journey in theorizing in sport management. *Sport Management Review*, 16(1), 22-28.
- Chelladurai, P. ve Carron, A.V. (1977). A reanalysis of formal structure in sport. *Canadian Journal of Applied Sport Sciences* 2,(2), 9–14.
- Cohen, D. J. (2007). The very separate worlds of academic and practitioner publications in human resource management: Reasons for the divide and concrete solutions for bridging the gap. *Academy of Management Journal*, 50(5), 1013-1019.
- Corley, K. G. ve Gioia, D. A. (2011). Building theory about theory building: what constitutes a theoretical contribution?. *Academy of management review*, 36(1), 12-32.
- Corvellec, H. (2013). *What is Theory?: Answers from the Social and Cultural Sciences*. Stockholm: Copenhagen Business School Press.
- Costa, C. A. (2005). The status and future of sport management: A Delphi study. *Journal of sport management*, 19(2), 117-142.
- Cunningham, G. B. ve Melton, E. N. (2011). The benefits of sexual orientation diversity in sport organizations. *Journal of Homosexuality*, 58(5), 647-663.
- Cunningham, G. B. (2013). Theory and theory development in sport management. *Sport management review*, 16(1), 1-4.
- Cunningham, G. B. ve Ahn, N. Y. (2019). Moderation in sport management research: Room for growth. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 23(4), 301-313.
- Doherty, A. (2013). Investing in sport management: The value of good theory. *Sport Management Review*, 16(1), 5-11.
- Fawcett, J. ve Downs, F. (1986). *The Relationship of Theory and Research*. Norwalk, CT;Appleton Century Crofts.

- Feigl, H. (1951). *Principles and problems of theory construction in psychology*. In W. Dennis (Ed.), *Current trends in psychological theory (179-213)*. Pittsburgh, PA: University of Pittsburgh Press.
- Florida, R. (2012). The Rise of the Creative Class-Revisited: 10th Anniversary.
- Fink, J. S. (2013). Theory development in sport management: My experience and other considerations. *Sport Management Review*, 16(1), 17-21.
- Gürses, A., Dođar, Ç. ve Yalçın, M. (2005). Bilimin doğası ve yükseköğretim öğrencilerinin bilimin doğasına dair düşünceleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 33(166).
- Inglis, S. (2007). Creative tensions and conversations in the academy. *Journal of Sport Management*, 21(1), 1-14.
- Irwin, R. L. ve Ryan, T. D. (2013). Get real: Using engagement with practice to advance theory transfer and production. *Sport Management Review*, 16(1), 12-16.
- Kerlinger, F. N. ve Lee, H. B. (2000). *Foundations of behavioral research (4th ed.)*. Fort Worth, TX: Harcourt College Publishers.
- Kerwin, S., Doherty, A. ve Harman, A. (2011). "It's Not Conflict, It's Differences of Opinion" An In-Depth Examination of Conflict in Nonprofit Boards. *Small Group Research*, 42(5), 562-594.
- Kilduff, M. (2006). Editor's comments: Publishing theory. *Academy of Management Review*, 31(2), 252-255.
- Kulczycki, C. ve Hyatt, C. (2005). Expanding the conceptualization of nostalgia sport tourism: lessons learned from fans left behind after sport franchise relocation. *Journal of Sport Tourism*, 10(4), 273-293.
- Lawson, A. E. (1995). *Science teaching of the development thinking*. California: Wadsworth Publishing Company.
- Lewin, K. (1952). *Field theory in social science: Selected theoretical papers by Kurt Lewin*. London: Tavistock.
- Misener, L. ve Mason, D. S. (2009). Fostering community development through sporting events strategies: An examination of urban regime Perceptions1, 2. *Journal of sport management*, 23(6), 770-794.
- Mintzberg, H. (1989). *Mintzberg on management*. New York, NY: Free Press.
- NRC (National Research Council). (1996). *National science education standards*. Washington, DC: National Academy Press.
- NRC (National Research Council). (1998). *Teaching about evolution and the nature of science*. Washington, DC: National Academy Press.

- Oswick, C., Fleming, P. ve Hanlon, G. (2011). From borrowing to blending: Rethinking the processes of organizational theory building. *Academy of management review*, 36(2), 318-337.
- Popper, K.R. (1963). Yanlışlama olarak bilim. *Varsayımlar ve çürütmeleer*, 1 (1963), 33-39.
- Ryder, J., Leach, J. ve Driver, R. (1999). Undergraduate science students' images of science. *Journal of Research in Science Teaching*, 36(2), 201-219.
- Rynes, S. L., Colbert, A. E. ve Brown, K. G. (2002). HR professionals' beliefs about effective human resource practices: Correspondence between research and practice. *Human Resource Management: Published in Cooperation with the School of Business Administration, The University of Michigan and in alliance with the Society of Human Resources Management*, 41(2), 149-174.
- Rynes, S. L., Giluk, T. L. ve Brown, K. G. (2007). The very separate worlds of academic and practitioner periodicals in human resource management: Implications for evidence-based management. *Academy of management journal*, 50(5), 987-1008.
- Sandberg, J. ve Tsoukas, H. (2011). Grasping the logic of practice: Theorizing through practical rationality. *Academy of management review*, 36(2), 338-360.
- Scherpenzeel, A. ve Saris, W. (1997). The validity and reliability of survey questions: A metaanalysis of MTMM studies. *Sociological Methods & Research*, 1997. DOI:10.1177/0049124197025003004
- Shilbury, D. ve Rentschler, R. (2007). Assessing sport management journals: A multi-dimensional examination. *Sport Management Review*, 10(1), 31-44.
- Sim, J. ve Wright, C. (2000). *Research in health care: Concepts, designs and methods*. Cheltenham: Nelson Thornes.
- Suddaby, R., Hardy, C. ve Huy, Q. N. (2011). Introduction to special topic forum: Where are the new theories of organization? *Academy of Management Review*, 36(2), 236-246.
- Sutton, R. I. ve Staw, B. M. (1995). What theory is not. *Administrative science quarterly*, 371-384.
- Taşkın, Ö. (2006). *Fen bilgisi eğitiminde özel öğretim yöntemleri*. Samsun, Türkiye: Deniz Kültür.
- Taylor, T., Doherty, A. ve McGraw, P. (2015). *Managing people in sport organizations: A strategic human resource management perspective*. Routledge.
- Van Knippenberg, D. (2011). Advancing theory in organizational psychology. *Organizational Psychology Review*, 1(1), 3-8.

- Weick, K. E. (1989). Theory construction as disciplined imagination. *Academy of management review*, 14(4), 516-531.
- Whetten, D. A. (1989). What constitutes a theoretical contribution?. *Academy of management review*, 14(4), 490-495.
- Yener, S. (2018). Sosyal bilimlerde kuramın rolü. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 7(3), 102-113.